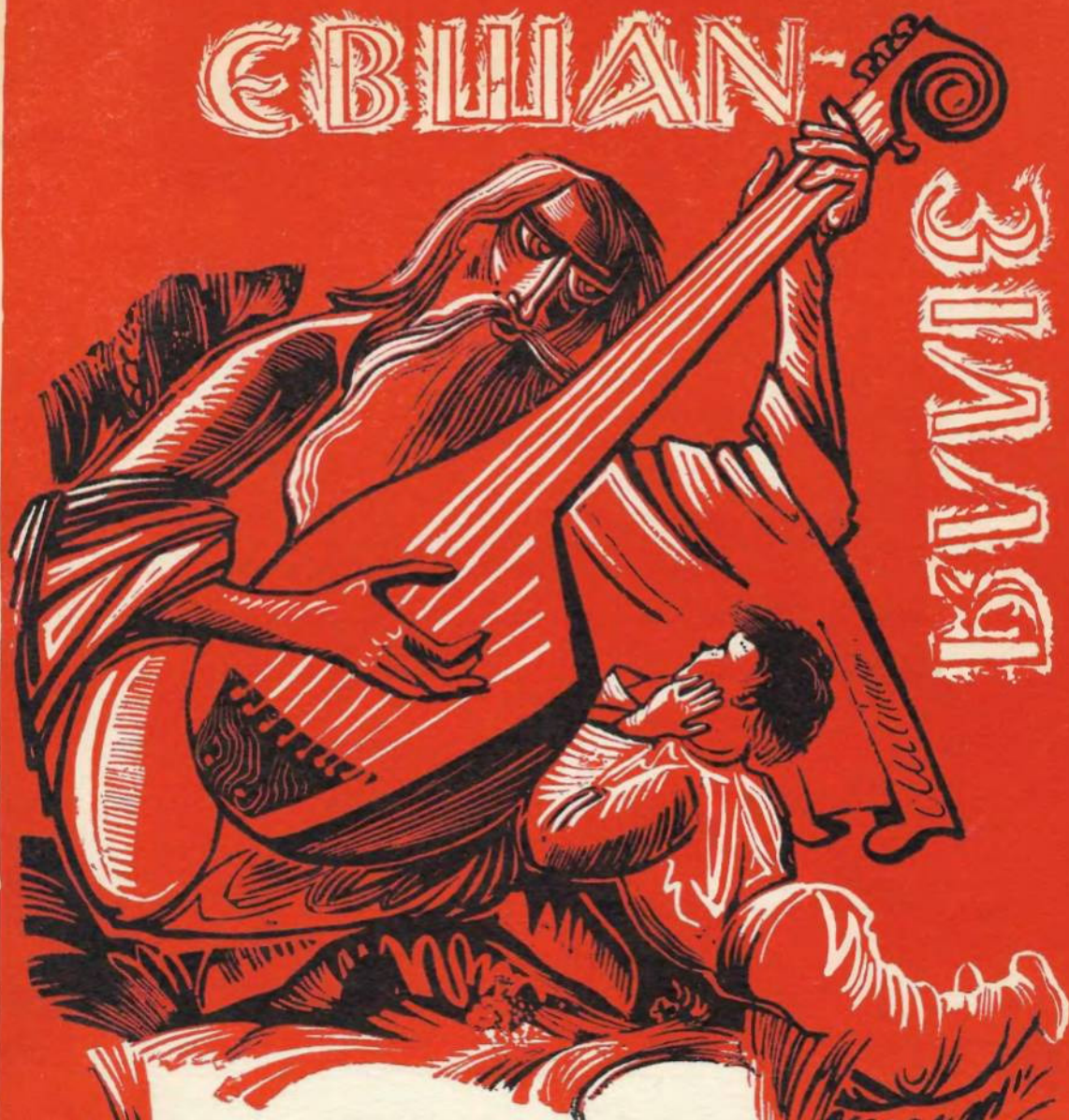

ЄВШАН

ЗІМА

У ДРУЖНЬОМУ КОЛІ

ОПОВІДАННЯ І ВІРШІ

Зібрав

Б. ДАНИЛОВИЧ

**БІБЛІОТЕКА
ЮНОГО
ЧИТАЧА**

ВИПУСК Ч. 10.

“ЄВШАН ЗІЛЛЯ” БІБЛІОТЕКА ЮНОГО ЧИТАЧА

ВИПУСК Ч. 10. — Р. Б. 1953. — РІК ВИДАННЯ ІV.

Видає Видавництво “Нашим Дітям” ОПДЛ — Об’єднання Працівників Дитячої Літератури за редакцією Б. Гошовського. Появляється неперіодично. — Передплата — 4 дол. (за 8-10 випусків). Передруки (нових творів) й репродукції малюнків тільки за згодою редакції. Обгортка В. Баляса. При замовленні подавати, крім адреси, теж і вік дитини (від 2 до 16 років життя). — Адреса для листування:

“YEVSHAN-ZILLA” — 20 Hewitt Ave. — Toronto, Ont. — Canada.

ДОРОГІ ДІТИ, ЮНІ ЧИТАЧІ!

Україна — це не тільки земля, де народилися й росли наші батьки і де живе український народ. Україна — це теж те, що впродовж довгих століть збудували і створили український народ. Україна — це теж наша українська мова і ці гарні книжки, що їх написали українські письменники й учені, це і ті гарні будівлі й святині, що їх будували ще наші князі і гетьмани, це гарні малюнки наших мистців-малюнків, це і ті наші чудові килими, вишивки й писанки, що їх так майстерно вмів робити наш народ у селах і що так подобаються всім чужинцям. Це й ті наші прекрасні пісні та й наші бандури, що славні у всьому світі.

Це й та мудрість, шляхетність і чесність нашого народу, що є також у наших народних казках, приповідках-приказках. Ці казки та приповідки дуже гарні, цікаві і розумні і їх треба знати та й виучувати. Отож сьогодні містимо тут декілька приповідок, щоб і ви, юні читачі, їх пізнали і запам’ятали. А може деякі приповідки ви теж знаєте? Нумо, пригадайте! Спішіть їх, та спитайте ще й батька-неньки і пришліть нам. Найкращий список видрукуємо в черговому збірнику та ще й гарну книжечку вишлемо в нагороду.

РЕДАКЦІЯ “ЄВШАН-ЗІЛЛЯ”.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Без Бога — ні до порога. Хто з Богом — Бог з ним! Кому Бог допоможе, той все перемаже! Де рідний край — там і під ялиною рай. До свого роду — хоч через воду. Свій хліб кращий чужого книша. Своя хата, своя стріха — свій батечко, своя втіха. У чужій хаті і тріска б’є. Згода буде, незгода руйнує. Козацькому роду нема переводу. Хто замолоду працює, той на старість панує. Хто вліті гайнує, той взимі голудує. На світі знайдеш усе, крім рідної матері. Мами ні купити, ні заслужити. У кого ненька, у того і голівонька біленька. Як батька покинеш, так і сам загинеш. За науку цілуй батька і матір у руку.

ЗА РІДНУ КНИЖКУ ДІТЯМ

Жертводавці на видавничий фонд рідної дитячої літератури

Виказ Ч. 3.

Вп. П.: Мартуся Мамчин, Африка — дол. 6, Оксана Салдат, Бофало — 1, Оксана Отрешко-Арська, Гренд Репідс, Міч. — 1, Інж. Є. Курилюк — 5, о. Др. Липський — 2, Ільків Андрій — 5, Я. Розумний — 2, О. Гошуляк — 2, Довганюк — 2, Н.Н. — І. Боровець — 2, — усі з Торонта (на руки Др. І. Нітефор).

Усім жертводавцям складає подяку

“Євшан-зілля” — ОПДЛ.

ПРОСИМО ВИБАЧИТИ!

У цій книжечці друкарня видрукувала погано деякі сторінки та й зробила кілька помилок, які просимо справити. Саме на стор. 3 в оповіданні “Острозька Біблія” п’ятий рядок згорн має бути шостим рядком. Бракуючі букви на початку рядків просимо дописати ручно.

Краса України — Дніпро. Пристань під Києвом.

Євшан-зілля

Дивне зілля! В далекій країні
Не шукай — не знайти все одно.
Чом же тільки в степу України
Виростає і пахне воно?

Щоб, узявши з собою в чужину,
Пив ти пахощі рідні ріллі
І сказав: Тільки ти, Україно,
Найдорожча за все на землі!

Тільки там євшан-зілля зростає,
Щоб довіку лишився, чим був,
Щоб ніхто свого Рідного Краю
І народу свого не забув!

Наша батьківщина

Там, де море є глибоке,
Де завітчані Карпати,
Де степи такі широкі,
Що очима не обняти, —
Там є наша Батьківщина
Україна!

Там, де сонечко іскриться,
Де весняний вітер віє,
Де на горах є столиця —

Наш великий, славний Київ,
Там є наша Батьківщина
Україна!

Всі ми: я і мама й тато,
У чужім, далекім краю,
Будемо її кохати,
Бо і нас вона кохає,
Нас кохає Батьківщина
Україна!

Леонід Полтава.

Всі полинем...

Як я дорослим буду,
Збудую я літак.
Тоді, на диво людям,
Літатиму оттак:
Над полями,
Над степами,
Над річками,
Над морями,
Високо - високо,
Скільки бачить око!
Облітаю всі країни
Та й долину в Україну!

Візьму я із собою
І маму й татуса.

Ще полетить зі мною
Компанія уся:
Три лебеді,
Два ведмеді,
Черевички невеличкі,
І котик-воркотик,
І любий бегемотик.

Всі полинем, всі полинем
В рідну, вільну Україну.

Леонід Полтава.

Заквітчані Карпати. Ріка Черемош і гуцульське село Жаб'є.

Знаєш ті гори, мій друже милий,
де в небо ясне, синє і красне
смереки, сосни зазирають,
білими скалами, темними лісами

орли, соколи літають?
Я тобі скажу, не треба питати:
То наші любі, високі Карпати!

Сидір Воробкевич.

Хто ж то такая?

Бачить — не оачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить,
Дуже мудрує,
Кривду соромить,
Правди навчає,
Часом жартує,

Смішки справляє. —
Люба розмова, —
Дай, Боже, діти,
З нею до віку
Жити - дружити.
—
Хто ж то такая

В світі щаслива,
Мудра, правдива,
І жартівлива?
Як не вгадали,
Стану в пригоді:
Річ коротенька —
Книжка та й годі.
Леонід Глібів.

"ОСТРОЗЬКА БІБЛІЯ"

Колись люди не знали письма, а коли придумали письмо, то почали писати книжки. А хто хотів мати другу таку саму книжку, мусів її переписати. Була це довга й нелегка праця. Писаних книжок було мало й були дуже дорогі. Але рівно п'ятьсот років тому сталася велика зміна і в його друкарні появилася перша друкована Біблія. З того часу з'явився новий спосіб: німець, Йоган Гутенберг, винайшов спосіб, як друкувати книжки. Тепер з'являються книжки в багатьох примірниках.

На Україні в княжих часах писали книжки вчені монахи в монастирях. У монастирі Печерська Лавра в Києві монах літописець Нестор написав першу історію України, що її називаємо "Літопис Нестора". Було це кругло 750 років тому назад.

На Україні було багато писаних книжок, — були й багаті княжі бібліотеки. Коли ж Гутенберг винайшов друк, то на Україні певстали численні друкарні, — в Києві, у Львові і в інших містах. Вони друкували передусім Святе Письмо і всякі церковні книги. Сьогодні містимо оповідання про те, як і на Україні, в місті Острозі, видруковано Біблію.

В Острозі повинна:

— Чули ви? — каже один одному. — Іван Федорович — управитель дерманського монастиря — привіз друкарню і незабаром почнеться праця.

— Не тільки чув, — відповів один з гурту, — а й бачив друкарню. Мій Петрусь учиться на складача вже кілька місяців, то я заходив до нього та й побачив те все. Цікава це видумка, така друкарня. Здається, зовсім простий станок з пресою та буквами, але треба було голови, щоб придумати те все.

— Як же ж друкують книжки? — допитувалися люди, що зібралися навколо, довідавшись про цікаву новину.

— Кажу ж, що нічого надзвичайного в тому немає. От є така скринька з перегородками наверху, а в кожній перегородці інша буква, а тих букв багато. Я дивився, як мій Петрусь це робить. Він мав перед собою письмо, дивився в те письмо і брав з перегородок потрібні букви та складав їх рядками. А як уже наскладав цілу сторінку, тоді зв'язував їх шнурком, намазував фарбою і відбивав щиткою на папір.

— Щіткою? А я чув, що пресою!?

— Постривайте! Щіткою відбивають тільки для того, щоб можна справити те, що складач погано зложив. А потім, як уже все справлене, іде воно під пресу. Букви намащують фарбою й накладають на те папір і тиснуть зверху пресою. Так і надрукована сторінка.

— Це справді мудра вигадка. Не дурний був той, що придумав таке.

— Придумав це, — завважив чорнявий спудей острозької академії, — німець. Називався він Йоган Гутенберг.

— Мудрий мусів бути чолов'яга, — заявив писар острозького магістрату, пан Онишко Ничипорук.

— Авжеж, — притакнув спудей, — що мудрий.

Так розмовляли люди, зацікавлені новиною. Багато з них уже бачило друковані книжки, але самої друкарні їм ще не доводилося бачити.

А в друкарні був справжній рух. Почався друк повної Біблії. Вже відколи Іван Федорович став управителем дерманського монастиря, він підготовляв усе необхідне для надрукування цієї великої книжки.

В 1577 р. він прибув до Острогу, на Волині, а тому, що острозькі вчені ще не підготували до друку всього Святого Письма, то князь Василь Костянтинівич Острозький зробив його управителем дібр недалекого дерманського монастиря. За той час дерманські ченці — маллярі й різьбярі — приготували йому для книжки мініатюри, ініціали, заставки і кінцівки, а він сам придбав черенки й раз за разом приїздив з Дерманя в Остріг, щоб улаштувати все потрібне для друкарні.

Чим ближче підходив день, коли повинно було початися друкування, тим більше гарячився Федорович. Та ось одного дня ректор академії, Герасим Смотрицький, заявив князеві:

— Вже можна починати друк. Ми вже виправили більше половини тексту Святого Письма.

Князь дуже зрадів, довідавшись про таку новину:

— То дуже добре! Завтра запрошу вас усіх на обряду, прийде і пан Федорович.

І на другий день зійшлися вчені, прийшов з князем Василем Костянтинівичем і друкар Іван Федорович.

— Починаємо святе діло, — сказав Герасим Смотрицький. — Треба нам з Богом почати. Заспіваємо спершу "Царю небесний".

І на його знак хор спудеїв острозької академії, а з ним і всі присутні, відспівали молитву.

Після молитви перший промовив князь Острозький. Він сказав:

— Сповняється моя найдавніша мрія. Бачив я занепад у Церкві нашій, а однією з причин цього занепаду була недостача потрібних книжок, а перш за все — повної Біблії. І я вирішив подбати про те, щоб її надрукувати. Знаєте, вчені отці, з якими труднощами роздобував я тексти Святого Письма всюди, де тільки була можливість. І вдалося немало їх дістати. А ваша заслуга, вчені мужі, що ви при-

готували їх пильною працею до друку. Тепер вам, пане Федорович, робота.

А Федорович поклонився на ті слова та й каже:

— Терпляче три роки чекав я цієї хвилини, і з Божою ласкою дочекався.

Далі пішла жвавша розмова, а потім на прохання присутніх Федорович розповів про початки своєї друкарні.

— Разом із Петром Мстиславцем заклали ми були друкарню в Москві, — почав він свою цікаву розповідь. — Та темний московський нарід напав на нашу друкарню, зруйнував її, гадаючи, що друкарня — це чортяча вигадка. Ледве життя вдалося нам врятувати, втікаючи від дикої юрби. Добралися з Божою допомогою до Литви. Там гетьман, пан Ходкевич, прийняв нас дуже ласкаво, наділив нас усім, чим треба, і ми знову в Заблудові заклали свою друкарню. Почали і там ширити друкарську справу. Видрукували там учительне Євангеліє. Згодом подався я до Львова. Там кинувся я шукати багатих українців та греків, щоб допомогли мені і там закласти друкарню. А оце тепер я тут, в Острозі.

— У мене буде вам, пане Федорович, праці на довгі роки. Ця праця буде на мої кошти, — сказав йому князь Острозький.

— О так, — мовив Федорович. — Праці буде не мало, — саме друкування Біблії займе не менше, як два роки.

— А чи вже готова друкарня почати працю? — запитав Герасим Смотрицький.

— Хоч і завтра можу починати! — відповів Федорович.

— То таки завтра й починайте! — мовив Смотрицький. — Ось вам рукопис на початок. Перевірку складу буду робити я з товаришами академічними.

**

Почалася праця. Пильно і щиро взявся за діло Іван Федорович.. Князь Острозький не жалів коштів на видатки за друк. Зупиняло працю тільки те, що князь діставав усе більше текстів Святого Письма і передавав упорядчикам, професорам академії.

— Перевіряйте, порівнюйте, щоб нам ніхто не закинув, що ми надрукували Святе Письмо з помилками.

І вчені острозької академії перевіряли і на основі того часто змінювали вже складений текст.

Та все таки робота посувалася вперед. І чим більше аркушів було видруковано, чим ближче наближалася праця до кінця, тим більше раділи й міцніли духом і меценат друкарні — князь Василь Костянтинович Острозький, і впорядчики — вчені дидакали академії та скромний друкар Іван Федорович.

І ось нарешті настав день, коли Федорович надрукував останній аркуш. Глибоко зворушений, він брав рукопис до друку, глибоко зворушений передав він його на перегляд ученим, коли складачі склали вже текст. Це був день великої радості. Не менше радів і князь Острозький. На ралоощах він сказав:

— Всіх вас, що брали участь у тому святому ділі, запрошую на вечір на невелике прийняття. Це буде немов би наше родинне свято.

І зібралися в князя всі члени учительського збору академії та хор спудеїв; запросив князь і Федоровича та всіх його помічників. Перший говорив Герасим Смотрицький.

— Світлий і ласкавий князю! — сказав він. — Добродію великий, меценате щедрий! Сьогоднішній день не буденний. Назавжди запам'ятаємо собі цей вівторок, 12 липня 1580 року. Довершили ми в цей день велике діло, що пройде через усі сторіччя. А всього того могли ми досягти тільки завдяки твоїй щедрості, жертвенності твоїй, ласкавий і мудрий князю. Ми дали працю: одні працю ума, інші працю рук, а ти, меценате наш щедрий, дав те, без чого наша праця не могла б поступати наперед і дійти до щасливого кінця, — кошти. І будь певний, світлий князю, що поки житиме наш народ, пам'ятатиме твою жертвенність, діло твоє. Оця Біблія говоритиме поколінням про великого мецената князя Василя Костянтиновича Острозького. Та чи тільки вона? Говоритиме й острозька школа, академія наша! Говоритимуть церкви Божі, фундовані й щедро обдаровувані тобою, князю.

Потім хор спудеїв проспівав: "Сей день его же сотвори Господи", а після співу спудеїв з останнього року філософії виголосив вірші на честь князя Острозького, що їх склав Герасим Смотрицький.

Виступало й говорило ще багато, а на кінці коротке слово сказав Іван Федорович. Він говорив про те, яке вельми важливе друкарство для Христової Церкви та для ширення віри й освіти в народі.

— Книга — це могутня зброя, а Біблія, Письмо Святе — це основа віри, це твердиня, що дає вірним змогу захищати віру святу від усіх ворогів Церкви. І саме в тому, що князь Острозький дав змогу видрукувати повну Біблію, заслуга над заслугами його, щедрого мецената й опікуна Церкви Христової, — сказав Федорович.

Усім бесідникам відповідав на останку князь Острозький.

— Тут не моя заслуга, а ваша, усіх вас, тих, що трудилися над виправленням тексту Біблії, тих, що під керівництвом мистця друкарської штуки, пана Федоровича, не жаліли ні труду, ні старань, щоб наше видання повного Святого Письма вийшло якнайкраще, якнайточніше. Те, що я зробив, — був мій обов'язок. Всевишній дав моїм предкам, а ті передали мені майно для того, щоб добро робити. І я вирішив подбати про те, щоб надрукувати Святе Письмо — Біблію. Це моя невелика заслуга для слави Божої. Тепер уже й Церква й наука наша не будуть без духовної зброї.

Пізно вночі закінчився прийом у князя Острозького, переплітаний трапезами та співами.

Антін Лотоцький.

Пояснення. Меценат — людина, що жертвує великі гроші на науку й мистецтво. Спудей — студент. Академія — найвища школа — університет. Мініатюри — маленькі рисунки. Ініціали — початкові букви, гарно намальовані. Ректор — голова академії, університету. Трапеза — гостина.

Ми з Оверком — щирі друзі,
Чи у радощах, чи в тузі:
Разом в клясі сидимо,
І зі школи ідемо.
Ми не сваримось ніколи, —
Недарма ж відомо всім,
Що здавен ми друзі з ним!

Якщо маю я цукерка —
Пів Оверкові я дам,
Якщо грушка є в Оверка,
То на двох ця грушка нам.
В нас колекція багата
Є з марок усіх країн,
І на двох — одні санчата,
М'яч також у нас один.

Ми з ним ділимось усім,
Бо на теж ми друзі з ним!

Як до цирку нам хотілось!
Залюбки б ми подивились,
Що за звірі там такі...

Дуже довго ми просили,
І таки ось нам купили
Наші мами два квитки.
Та на горе в ту ж неділю
Зуби в мене заболіли,
І, щоб я не був один, —
Не пішов до цирку й він!...

Я признаюсь вам одверто,
Що боюся злющих псів,

Та недавно на Оверка
Пес кудлатий налетів;

Мав він зуби, як у вовка,
І підстрибує, гаса,
Та, не думаючи довго,
Кинувсь я на того пса:

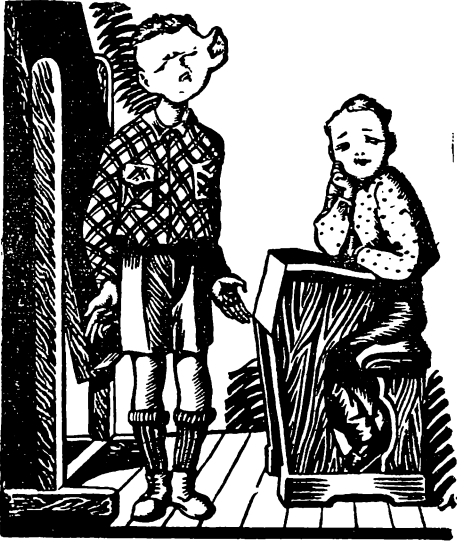
Лусь! — раз течкою, і—вдруге,
Не боявсь його тоді,
Бо хіба ж покинеш друга,
Якщо друг твій у біді?

Але вчора так нам сталося —
Мало не посперечались, —
Тільки ви про це мовчіте,
Бо і так я стиду мав:
Викликав мене учитель,
Але вірша я не знав!

Шепотів я, і зідхав я,
І Оверкові моргав я,
Жду — чекаю, але ні, —
Не підказують мені!

Хоч не плакав я ніколи,
А в сльозах прийшов зі школи.
Знав Оверко краще всіх,
А мені не допоміг!

І сказав на це мій тато:
"Можна вдома помагати,
А коли питають — знай,
На підказку не чекай!

Малюнки М. Дмитренка.

Треба, хлопці, всім ділитись,
Треба дружньо жити вам,
Та у школі добре вчитись
Кожен з вас повинен сам!"

Та хоч з віршом склалось туго,
Я не гніваюсь на друга,
Буду вчити сто годин,
Але знатиму, як він!

Ми з Оверком дружимо,
Живемо — не тужимо,
І не сваримось ніколи:
Разом в школу та із школи, —

Друзі з нас не будьякі,
Ми ж пластові новаки!

За І. Муратовом —
Левко Ромен.

ЯК ІВАСЬ ПОЛЮБИВ ЧОРНОГО ХЛОПЧИКА

Івась приїхав зі своїми батьками до Америки. Вони замешкали у великому місті. Тут було багато чорних дітей — негрів. Щоправда, Івась уже й давніше бачив чорних людей там, в Європі, у Німеччині. Але там вони видались йому якись кращі, ніж тут, дома. Там вони були при війську, чистенькі, гарно вбрані. А тут він побачив цілі родини: жінок, дітей, дідусів. І при роботі — у зайлужених одягах, і на вулиці хлопців — вуличників. Вони кричали, билися, сперечалися, смітили всюди. Івась довго стояв і дивився на них, дивився і дивувався. А потім сказав до мами:

— Не люблю чорних людей! Вони мені не подобаються. Я не хочу з ними знатися. І ніколи не полюблю оцих засмалених на чорно, брудних хлопчиськів!

А мама:

— Що це ти таке говориш, сину? Ти християнин. А ми, християни, повинні любити всіх людей. Вони наші ближні. Їх сам Бог сотворив такими. На світі є багато різних людей. Є чорні, і жовті і червоноскірі. Не берися розсуджувати, котрі кращі. Ти ще надто мало знаєш світу й людей. Проте і між чорними є вже багато християн.

— А що я вдію, мамо, коли я не годен їх любити. . .

**

Одного разу Івась мав дуже прикру пригоду. А було це так: Його записали до школи. Туди він мусів щоденно їхати трамваем і йти ще трохи пішки. Мусів переходити перехрестя великих вулиць, що ними мчали сотні авт. Кожного дня, коли мама виряджала його до школи, нагадувала йому:

— Пам'ятай сину, уважай на світляні сигнали. Переходь вулицю лише тоді, коли побачиш зелене світло.

А того дня, коли трапилася пригода, було надворі темно, сіро, мрячно і сніг падав великими платками. Далі свого носа, як то кажуть, мало що й можна було побачити. До того ще було й слизько під ногами, бо сніг відразу примерзав. Словом, погода така, що добрий господар і собаки не вигнав би з хати надвір. Але учні мусять іти в школу. На це нема ради. Так і Івась.

Переїхав щасливо трамваєм, минув одне перехрестя, друге, а на трьому — бах! Поховзнувся і впав на самій середині дуже рухливої вулиці. Хотів мерщій схопитися, але не міг стати на ногу. Почув страшний біль і знову повалився на землю. Та знову підвівся на руках, бо думав, що може якось рачки перелізе вулицю, спираючись на одне коліно. Але впав знову і від страшного болю вже більше не міг ворушитись. У великій тривозі глянув на сигналове світло. Боже! Зелене щезло, а з'явилося жовте. Найвища осторога — зараз буде червоне! А тоді!... Тоді переїдуть Івася численні авта, бо побачити його на їзді буде неможливо через мряку та сніг, що густо падав. Нагло Івась почув над собою оглушливий крик, гудки численних авт, якусь метушню. Подумав: "Це моя смерть!" — Мамо! — скрикнув. А далі вже не знав, що з ним діялося, — він зомлів.

...Очутився в чистенькій кімнаті на ліжку. Над ним була похилена мама і сестра милосердя та ще якийсь пан з бородою, мабуть, лікар. Вони мали дуже зажуре-

ний вигляд. Коли Івась почав говорити, вони помітно втішилися, що він очуняв. Івась запитав тихим голосом:

— Мамо, що зі мною? Чому я тут, у чужій кімнаті?

— Ти, синочку, зломив собі ногу. Але лікарі вже її направили, і незабаром будеш ходити. Але гірше було з головою, бо ти, падаючи, дуже сильно вдарився.

— О! — скрикнув Івась. — Яке щастя, що мене авто не вбило.

Тут перебила їхню розмову ще одна особа, що потихеньку, навшпиньках наблизилася до ліжка. Це був чорний хлопчик, негр, віком більш-менш, як Івась.

Несподівано Івась глянув на чужого хлопчика і аж затрусився:

— Мамо, прошу прогнати цього смалюха. Не досить, що я такий хворий, то він ще пхається мені на очі!

— Не говори так, сину! Цей хлопчик це — Люїс. Це він урятував тобі життя. Коли ти впав на вулиці, він якраз біг за тобою. Він зрозумів, що тобі грозить смерть. І він ні на хвилинку не втратив притомности ума. Він затримався над тобою і почав несамовито кричати. Миттю зірвав собі з голови шапочку і став нею вимахувати так, щоб шофери його побачили та почули. Це не допомгло. Він зняв червоний шалик і плащик та обома руками вимахував ними та кричав. Так він боронив твого життя із нараженням власного. Тут надбігли проходжі, зробився натовп людей. Аж тоді спостерегли шофери, що діється. Це було твоє щастя.

Зараз хтось зателефонував по рятункове поготівля, яке тебе і привезло сюди, до лікарні. Цей хлопчик помагав тебе покласти на ноші, позбирав твої шкільні при-

Малюнок М. Дмитренка.

бори й разом з лікарями приїхав з тобою аж сюди, бо хотів знати, куди тебе везуть. Він кілька разів на день приходив довідуватися про твоє здоров'я. Я така вдячна йому і я полюбила його, як власного сина.

Івась довго мовчав. Сльози виступили йому на очі. Глибоко зворушений, він простягнув до чорного хлопчика руку й шепнув тремтливим голосом:

— Люїсе, я бажаю бути твоїм приятелем!

Хлопці дружньо заприятелювали.

Одного дня Івасевий тато, що грав у театрі, як актор, спостеріг, що йому бракує бронзової шмінки. "Ніхто інший не взяв, тільки Івась", — подумав він та й пішов до кімнати хлопчика. І що він там побачив?

Ото Івась сидів перед дзеркалом, а всеньке його обличчя було висмароване шмінкою на бронзово.

— Що ти робиш, сину? Що це має значити?

— То я, тату, шмінкую себе на чорно, бо хочу бути подібний до мого приятеля Люїса. Я переконався, що під його темною шкірою б'ється золоте серце.

Олена Цегельська.

П'ять братів

П'ять братиків прийшли до школи: були ще маленькі. Треба було їм писати, але перо було для них тяжке. Перший брат мовив: — Я сам пера не підйму. А другий сказав: — Подожди, я тобі поможу!

І поміг. Підняли перо вдвох; але незабаром стали гукати:

— Впаде перо, впаде! Ми не можемо його добре втримати!

Тоді третій брат озвався:

— Я вам поможу!

І поміг.

Тепер уже тримали перо міцно, але все ще гукали:

— Нехай нас хтонебудь підпи-

рає, як будемо писати.

Тоді четвертий і п'ятий брати погодилися, що будуть їх підпирати. І підпирали. І писалося їм добре. Отже, один брат був би нічого не вдіяв, а всім укупі добре пішло.

Що ж це воно таке? Які це брати, що писали аж у п'ятьох одним пером? Та це ж рука і пальці-братіки, що держаться купи, та й допомагають один одному при писанні.

Та воно це й не тільки до писання приходиться. Усяке діло краще йде, як братіки один одному допомагають!

НАЙВАЖЛИВІШІ ЧИСЛА

(Казочка-жарт)

Стрінулися раз на дорозі 4 і 5 та почали перехвалюватися: 4 говорило так:

— Я дуже славне число! Тільки подумай: є 4 сторони світу, а кожна кімната має 4 стіни, кожний звір має 4 ноги, кожний віз 4 колеса, а кожний дім 4 угли.

А на це 5:

— Я ще важливіше. Є чейже 5 пальців на кожній руці і нозі, і які б люди були нещасливі, якби їх мали тільки по 4. Багато квіток має по 5 пелюстків, а чи нема 5 частин світу? І ось я не так дуже хвалюся, як ти, хоч і важливіше від тебе.

Так сварилися ще довго і почали битися. В часі бійки зробилося з них 20. Але між 2 і 0 знов почалася сварка. 2 хвалилося, що кожний палик має два кінці, а кожна корова 2 роги, кожний чоловік має 2 очей, кожна картка паперу має 2 сторінки, кожна птаха має 2 крильця. 0 говорило, що без нього не обійдеться жадне 20 ані 100, ані навіть страшні більйони, що без нього не можна написати навіть таких чисел, як 203 чи 510.

Були б ще так довго сварилися, але стрінули по дорозі 1, що вийшло на прогулянку. 1 запиталося, чи може до них прилучитися.

2 і 0 згодилися, тоді 1 сказало так: "Я буду іти в середині, між вами, бо як стану за вами, то будете варті тільки 201, як стану напереді, то буде з нас 120, але як стану в середині, то будемо творити аж 210".

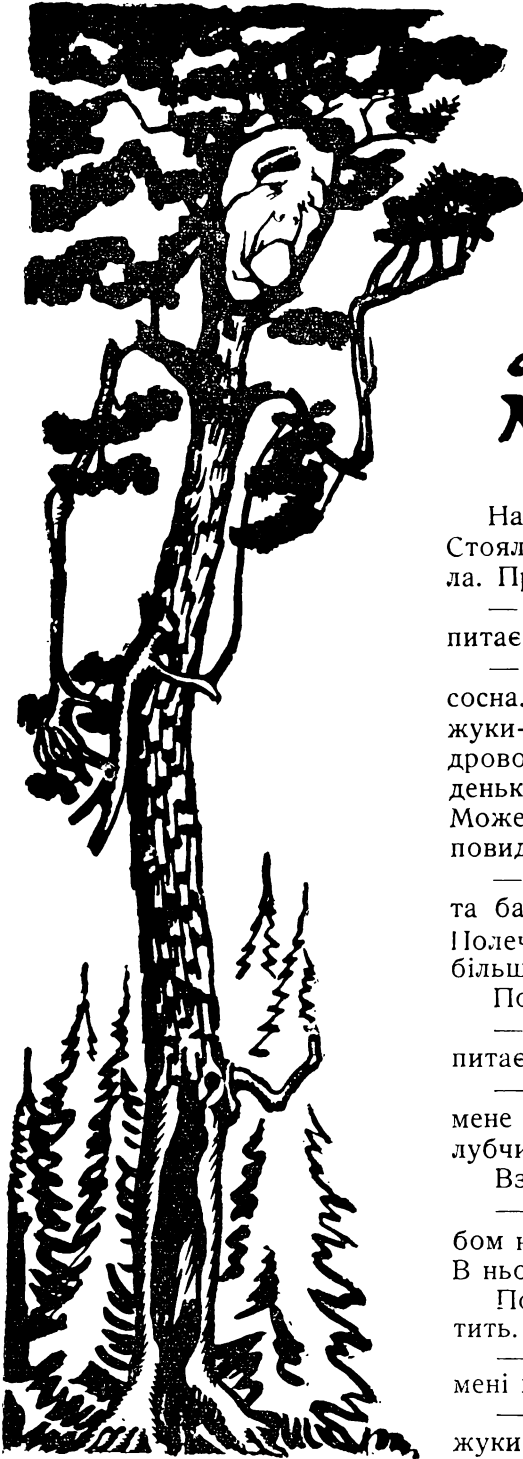
1 сміялося зі сварки 2 з 0, і казало: "Я є також дуже важливе число, бо є тільки 1 Бог, кожна людина має 1 батьківщину, в світі є тільки 1 Україна і 1 Дніпро, з 1 творяться всі інші числа, людина має 1 ніс і 1 уста, кожне живе створіння 1 голову. Але я цим не чванюся, бо знаю, що всі числа однаково важливі. Ось візьмімо 3. Також дуже поважне число. Бог перебуває в Трійці, а праведні люди христяться тричі. Три рази денно треба їсти, а школярі мають три рази ферії: різдв'яні, великодні і літні.

Так розмовляючи, дійшли до хатки пані добродійки 7.

Ця пані дуже миле число: є 7 днів у тижні, за 7-ма горами й 7-ма долинами мешкає король із казки, а великий віз на небі має 7 зірок. 7 дуже втішилося гостями, попросило всіх до хатки і подало вечерю. В хаті у 7 були вже інші гості. Була там 5 і 9. 8 не могло прийти, бо занадто стиснуло собі пояс і зробилося з нього два коліщата. Мав до нього прийти лікар зшивати коліщата разом. 6 мало дуже добрий гумор: ставало догори ногами й удавало 9. 9 щиро з цього сміялося.

Всі пили і їли, тільки зле зробили, що нас до товариства не запросили.

Яким Вечер.

СТАРА СОСНА ТА ДЯТЕЛЬ МОЛОДЕЦЬ

На узліссі росла стара-стара сосна. Стояла і рипіла, хитала головою і рипіла. Пролітала синичка:

— Чого ви, бабусю, розрипілись? — питає.

— Еге, не зарипиш тут! — каже сосна. — Завелись у мене під корою жуки-короїди, в нижніх гілках — жуки-дровосіки і поїдом їдять. Видно, останні деньки доживаю, зовсім сохнути стала. Може, ти, синичко, мені їх хоч трохи повидовбуєш?

— Я б з радістю, — каже синичка, — та бачите, який у мене ніс маленький! Полечу, шпака покличу — в нього ніс більший.

Полетіла. Незабаром і шпак летить.

— Що тут у тебе, стара, за біда? — питає.

— Так і так, — каже сосна, — жуки мене поїдом їдять. Повидовбуй їх, голубчику.

Взявся шпак. Порпався-порпався.

— Нічого, — каже, — з моїм дзьобом не вдію. Полечу, покличу дубоноса. В нього ніс, як обценьки.

Полетів шпак. Гляди, й дубоніс летить. Носом клацає.

— Що тут у тебе, стара скоїлося? мені шпак казав, та я толком не добрав.

— Так і так, — розказує сосна, — жуки мене поїдом їдять. Може, ти

їх повидовбуеш? В тебе, кажуть, дзьоб, як обценьки.

Взявся дубоніс, лазив-лазив, клацав носом, клацав...

— Нічого, — каже, — не виходить. Полечу, одуда покличу. От у нього ніс такий, що всі заздрять.

Полетів. Згодом одуд летить. Чу-ба підняв.

— Що тут у тебе, стара? — питає.

— Так і так, — каже сосна, — жуки мене поїдом їдять. Може, ти мені їх повидовбуеш? Кажуть, у тебе дзьоб такий, що всіх завидки беруть.

Взявся одуд. Довбав-довбав... Трохи носа не зламав.

— Нічого, — каже, — не виходить. У мене ніс хоч і довгий, та слабенський. Полечу, чаплю покличу. От у неї ніс такий, що й дивитись страшно.

— Ох, поклич, голубчику, бо вже мені не сила стояти.

Полетів одуд. Минула година чи дві... Аж ось і чапля летить. Ноги довгі, ніс, як меч, гострий. Сіла:

— Ну, що тут у тебе, стара, за біда, що мене від діла одірвали?

— Пробачте, — каже сосна, — потурбувала. Завелись у мене під корою жуки-короїди, а в нижніх гілках — жуки-дровосіки і поїдом їдять. Може, хоч ви мені їх повидовбуєте?

— Добре, — каже чапля. — Нагострила ніс об гілку. — Де вони в тебе?

— Та ось у нижніх гілках, і під корою всюди.

Взялась чапля, довбала-довбала, поки ніс у дерево загнала, ледве вирвала. Розсердилась. — Ну тебе, каже, з жуками твоїми! — І полетіла.

Зосталась сосна сама. Стоїть...

рипить, плаче, аж смола капає. Коли чує — летить якийсь птах. На голові шапочка червона. Ніс, як долото. Прилетів, почистив носа:

— Що тут у тебе, стара, скоїлось? По всьому лісі тільки й балачок, що ти сохнути стала.

— Так і так, — каже сосна, — жуки мене зовсім з'їли. Тут уже з якими тільки дзьобами не прилітали, довбались-довбались, а нічого не видовбали.

— Так чого ж ви по мене не послали? Я б уже давно видовбав.

— Де вже тобі, — каже сосна, — тут чапля не з таким дзьобом прилітала, та й то — трохи не одламала. Попробуй, проте.

Злетів дятель на сучок... трах, трах носом, аж цурупалки полетіли. Витяг жучиного хробака — з'їв! Трах-трах-трах!... Другого витяг — з'їв. Як почав... як почав...

Дятель — трах, трах носом...

Скоро жадного жука не залишилось. Сосна аж сама не своя.

— От спасибі, — каже. — Наче я знову на світ народилась. Не знаю, як і дякувати тобі.

— Коли ви вже такі добрі, — каже дятель, — то дозвольте, я в вашому нижньому суку дупло для гнізда зроблю. Однаково він у вас сухий.

— Голубчику, — каже сосна, — та я за таку послугу цілу гілку свіжу не пожалюю, не то, що сухий сук.

Взявся дятель за роботу. Незабаром і дупло було готове. Глибоке... сухе... Прилетіла дятлиха, нанесла яєць, висиділа діток... Вигодували. Дружно дятель жив з сосною. І зимою з сім'єю в гості прилітав. Сосна їх шишками частувала, а дупло дятель потім синиці уступив.

Малюнки М. Дмитренка.

Дятель дупло синиці уступив...

— У неї ніс маленький, — каже, — а я з моїм дзьобом ще дупло зроблю.

В. Литвиненко.

БДЖОЛИНА ПЕРЕМОГА

Дзум-дзум-дзум! --- дзвенить сопілка в тихій ранковій імлі. Це прокинулася бджілка на дубочку у дуплі.

Із дупла, немов із хатки, вилітають волохатки, вилітає рій бджілок на зелений моріжок. Там блищить на сонці річка, там високий очерет, а на березі - травичка, а в квітках - - солодкий мед.

Кожна квітка так привітно розтуляє пелюстки, і летять на квітку з квітки заклопотані бджілки. Назбирають меду досить і додому все відносять, до клітинок-щільників, для личинок-малюків.

— Дзум-дзум-дзум! — немов сопілка пізно ввечері дзинчить: це летить трудяца бджілка після праці відпочить.

А у лісі, у барлозі, у норі, де шумлять високі сосни угорі, де прудкі стрибають білки з верховіть, жив кошлатий непривітливий ведмідь.

От вилазить клишоногий уночі, та як піде без дороги, у кущі, та до спілої малини добреде — аж оскома на старого нападе.

Буркотить незадоволено ведмідь:

— Чим би це мені солодким закусить? Десь недавно я прочув, що у бджілок солоденький та пахучий є медок. От по лісі я піду, піду, піду, та бджілок обов'язково я знайду!

Та почув це світлячок, непомітний черв'ячок. Він ліхтарик засвітив і комарика збудив.

— Ой, комаре, любий брате, треба бджіл порятувати, бо на них напасти хоче лютий велетень-ведмідь!

І понісся серед ночі тонконогий молодець, на узлісся, на дубочок, без дороги, навпростець.

— Бджоли, бджоли! Годі спати! Вилітайте геть із хати, бо на вас напасти хоче лютий велетень-ведмідь!

Стурбувались волохатки, швидко вилетіли з хатки, і на гілку, на дубок сіла бджілка-ватажок.

— Не тікати! Нас багато! Наші жала — як голки! Треба хатку боронити, бо загинуть наші діти і медові щільники!

А вже ворог посувається вперед. Чути — шорох пробігає між дерев... Чути хрускіт під вагою підошов — це ведмедище до дуба підійшов.

Ось підходить волохатий та старий, ось підводить хижу пащу догори, ось він лізе по дупластому дубку:

--- Зараз, зараз покуштую я медку!

Тут бджілки усі до зброї:

Дзум-дзум-дзум!

Як знялися цілим роєм:

- Дзум-дзум-дзум!

Задзвеніли, задзижчали, на весь ліс, і вп'ялися гострі жала звірю в ніс!

Не дають ведмедю бджоли відпочити ні на мить. Покотився аж додолу переляканий ведмідь!

Ну, й було ж тут реву, реву, як тікав він до нори, навіть білки на деревах реготалися згори.

Втік злодюга до барлогу, а комарик на весь ліс про бджолину перемогу звістку радісну розніс.

І в дуплі радіють бджоли.

— Дзум-дзум-дзум! — лунає спів, — не злякаємось ніколи найлютіших ворогів. Всі ми дружні, всі — сестрички. Кожна бджілка невеличка, та в великому рою всі ми дужі, одностаїні, і гуртом усіх, звичайно, переможемо в бою.

Наталя Забіла.

Білка

З гілки на гілку
Плигає білка.
Хвостик пухнатий
Має вгорі —
Білочка в хату
Ховає горіх.

В лісі тривожно
Вітри гудуть, —
Білці не можна
Спокійною буть.
Скоро вже люта
Прийде зима, —

Їжу здобути
Мусить сама.
Знає вона те, —
Горішки шука.
Хвостик пухнатий
Між гілок зника.

Д. Діма.

Катруся

У маленької Катрусі
Коси до пів спинки,
Щічки — маку пелюсточки,
Очі — мов тернинки.

Вже й до школи на науку
Другий місяць ходить,
І літери на папері
Олівцем виводить.

Всі такі смішні, кривенькі,
Грубі і хвостаті, —
Тільки ж — лишенько — не знає,
Як їх прочитати. . .

От для помочі і кличе
Чорноушку кицю,
Але киця лиш мурличе,
І не хоче вчитись.

А Катруся, мов горобчик,
Стриба-радіє:
— Бачиш, мамочко, не лиш я —
Киця теж не вміє.

Ірина Наріжна.

Малий інженер

Пісочку на лопатку —
І вже поставив хатку,
І вже Петрусь тепер —
Маленький інженер.

А як великий стане, —
У місті, у своїм
Збудує аж під хмари
Високий, гарний дім.

І як тепер, так само
Він поцілує маму
І скаже: — Я тепер
Насправді інженер.

Леонід Полтава.

Вранці

Хто там сплюх, а хто там сплюшка?
У віконце бренька мушка:
— Джінь-джелень, джіннь-джелень,
добрий день!

— Чінь-чіріньки, чінь-чіріньки,
чінь. Кому вставати ліньки?

З ліжка скок! —
Чути пташчин голосок.

— Гав-гав-гавки, гав-гав-гавки! —
Кличе песик: — на забавки!
Скаче коник: — ту-поту.

— Я вже йду!

Оксана Лятуринська.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ! На цій сторінці містимо оголошення наших українських установ і підприємств. Прочитайте уважно ці оголошення та й розкажіть про них татові, мамі, старшому братові і сестрі.

Дорогий мій Батечку, дорога моя Мамо!

Я знаю, що Ви мене любите та вже тепер думаєте про мою будучність. Ви хочете післати мене до школи, щоб Ви і наш народ мали потіху, радість і користь з мене. Щоб так напевно сталося, то виберіть для мене таку **ГРАМОТУ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ**, яка допоможе мені в моєму 18 році життя піти на університет і закінчити його успішно за зложені Вами вже від тепер невеличкі вкладки грошей. Зробіть так, мої Батьку і Мати, для мене! Хай в Українському Народному Союзі буде моє забезпечення-запорука, що я закінчу мою вищу школу! Колись за все це я Вам сердечно віддячуся!

Ваша дитина.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

це найстарша й найбільша українська забезпечена установка. Обезпечує на випадок смерті та від нещасливих випадків на суму від 500 до 5,000 доларів. Обезпечення дітей тзв. шкільними грамотами, платними в 18 році життя дитини.

По всякі інформації звертайтеся на адресу:

Ukrainian National Association, P.O. Box 76, Jersey City 3, N.J., U.S.A.
або на адресу представника на Канаду:
Walter Hirniak, 1 Craik Ave, Kingsway, Toronto 18, Ont. Phone JU. 6102.

“ЛИС МИКИТА” в хату — радіє
наш тато;—
Сміється, жартує і маму цілує!

Таточку! Нам дітям — “Євшан-зілля”,
а собі передплати журнал сатири і
гумору

ЛИС МИКИТА

що його редагує наш славний гумо-
рист і карикатурист ЕКО. Адреса:

“THE FOX”
4766 Cecil
Detroit 10, Mich.

**ЩОБ В ЗДОРОВ'Ю Й ДОВГО ЖИТИ,
ТРЕБА ЙОГУРТ М-С ПИТИ!**

Йогурт — це рід кислого молока,
що дуже допомагає здоров'ю людини
і продовжує її вік! Виробляє її тіль-
ки молочарська спілка

М-С
Toronto, 291 Palmerton, Ave.
Tel. PR. 3165

**ПАМ'ЯТАЙТЕ МАМО!
ПАМ'ЯТАЙТЕ ТАТУ!
ТІЛЬКИ В ПАНА ТЕСЛІ
КУПУЄМО ХАТУ!**

**R. TESLIA, Real Estate
КУПУЙТЕ! ПРОДАВАЙТЕ!
ДОМИ, БИЗНЕСИ, ФАРМИ
ЧЕРЕЗ НАЙБІЛЬШУ В ОНТЕРІО
УКРАЇНСЬКУ ФІРМУ
ПОСЕРЕДНІЦТВА В ПРОДАЖІ
І КУПНІ НЕРУХОМОСТЕЙ.**

TORONTO OFFICES:
863 Bloor St. W. (near Ossington)
Tel.: KE. 9459
575 Queen St. W. (above “Arka”)
Tel.: WA. 2646
HAMILTON OFFICE:
1294 King St. E. (corner Main & King)
Tel.: 9-3558

**ХТО РАХОН ПASTY ВЖИВАЄ,
ТОЙ ЗДОРОВІ ЗУБИ МАЄ!**
Ми всі купуємо і вживаємо пасту до
зубів **RAHON**, бо вона дуже добра і
її виробляє українська фірма
MONA LISA COSMETIC MFG.,
Toronto, 787 Dundas St. West.
Tel.: EM. 4-4772

ЧОМУ наші діти рум'яні і гарні?

БО їдять смачне печиво із **DEMPTEP'S** пекарні!

Найбільша пекарня в Торонті **DEMPTEP'S BREAD LTD.**

Випікає всякого рода хліби і печиво. Для малих діток — смашні бішкопти,
а для старшеньких такі смачні тістечка і лакомники,
що на саму думку про них слинка тече в роті!

Жадайте печива **DEMPTEP'S** пекарні у всіх склепах у Торонті!
Адреса: **DEMPTEP'S BREAD LTD.** Toronto, 1166-1168, Dundas St. W. LO. 1196

